

תובענה ייצוגית

נחתם ביום 25.3.21

ת.צ 03-21

בבית משפט המחווי

בחיפה

בעניין: 1. חגי ישעיבלי, ת.ז. 203798780

2. איל אמרגי, ת.ז. 300274917

על-ידי ב"כ ע"ד יוסף-חי אביעזיז (מ.ר. 77038)

מרח' ס gal 5, חדרה

טל: 052-8883696 ; פקסימיליה: 077-3182951

- נגד -

תומר יבוא ושיווק מוצרי מזון (1983) בע"מ ח.פ 510964372

קייבוץ כפר המכבי, 3003000

התובעים

הנתבעת

סוג התביעה: 205 – תובענה ייצוגית שעניינה חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981

סעדים מבוקשים: כספי / צו עשה/سعد החרותי

סכום התביעה לקבוצה: מעל 2.5 מיליון ₪/לא ניתן למינוח מדויק בשלב זה.

סכום התביעה האישני: 773.90 ₪ (המבקש 2) ; 765.90 ₪ (המבקש 1).

סכום האגרה לתשלומים: 16,256 ₪ (מחצית ראשונה 5,588 ₪), בהתאם לתקנה לא לתקנות בתיהם המשפט (אגרות), תשס"ז-2007 ופרט 11 לתוספת לתקנות אלו.

קיומו של הליך נוסף: דבר קיומו של הליך נוסף בבית דין, בקשר למסכת עובדתית דומה שהותבע הואצד לו או היה הצד לו. הליכים ייצוגיים נוספים שנוהלו בנגד המשיבה בוגר לモצרים אחרים, והסתתריימו זה מכבר: ת"ץ (ירושלים) 14-02-9332 בועז יזרוי נ' תומר יבוא ושוק מוצרי מזון (1983) בע"מ ; ת"ץ (תל אביב-יפו) 15-09-38470 יאיר רוט נ' שופרסל בע"מ ; ת"ץ (תל אביב-יפו) 16-5874 יהודה תורגן נ' תומר יבוא ושוק מוצרי מזון (1983) בע"מ.

הזמןה לדין

הואיל ואייל אמרגי וחגי ישעיבלי הגיעו כתוב התביעה זה נגדך, אתה מזומן להגיש כתוב הגנה בתוך תשעה ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו, ובהתביעה שעניינה רשלנות רפואית בגין מאות ועשרים ימים מיום שהומצאה לך הזמנה כאמור, ולגבי דין במסלול מהיר – בתוך ארבעים וחמשה ימים מיום שהומצאה לך הזמנה כאמור.

לשומותך, אם לא תגשים כתוב הגנה איזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה תובע הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.

א. תמצית הטענות

- .1. בהתאם **לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018** יפורטו הפרטים הקבועים בתקנות בקטרה.
- .2. **תיאור התובע**: המבוקשים הם אזרחי ישראל, שומרי כשרות, אשר ביקשו לרכוש מוצרי מזון שונים המיובאים על ידי המשיבה.
- .3. **תיאור הנ抬起头**: המשיבה, חברה מומר, עוסקת בייבוא ובשיווק מוצרי מזון מכל רחבי התבבל ובהפצתם בישראל והיא אף מייבאת ארצה את המוצרים העומדים בסיס בבקשת אישור.
- .4. **תמצית הטענות**: עניינה של בקשה האישור **בהתביעה** צרכנית מובהקת, בה נוקטת המשיבה, בנוגע למספר רב של מוצרים, כפי שייתואר בגוף הבקשה.
- .5. המשיבה, המייבאת ארצה מאות מוצרים, מצינית על גבי חלק מהם, באוטיות קידוש לבנה, כי הם "אושרו על ידי הרבנות הראשית לישראל" וכי הם "כשרים". ואולם, בוחנה מודקדקת כפי שתואר להלן מלבדות, שלא מיניה ולא מקצתיה. הרבנות הראשית לא אישרה את כשרותם של המוצרים, ובהלימה, לא ניתן לכנותם כ"כשרים"; ולא זו בלבד, אלא שיש לביהם חששות כשרותם מהותיים.
- .6. דרך ההילוך בבקשת האישור תהיה באופן הבא:
- (א) **ראשית**, נסקור את **החוויות הנורמטיביות** החולות על העניין מושא בבקשת האישור ונראה, שפעולות המשיבה מנוגדות בכל אспект לחוואות הדין הרלוונטיות הן ביחס לסימונו המוצר כ"כשר" והן ביחס לסימונו המוצר כ"מאושר" על ידי הרבנות הראשית;
- (ב) **שנייה**, נראה שפעולות המשיבה היא **שיתותית ורוחבית**, בנוגע למספר רב של מוצרים;
- (ג) **שלישית**, נראה שמלבד האיסור החוקי בפרקטיקה שיצרה עצמה המשיבה, המוצרים מושא בבקשת האישור לא אושרו על ידי הרבנות הראשית בשל חששות הלכתיים ממשיים. על מנת לבחון טענה זו כדעתו, שלוו המבוקשים את המוצרים מושא בבקשת האישור **לביקת מעודה** של ארגון "כשרות ותוצאות המעדיה" יובאו להלן בפני בית המשפט הנכבר.
- (ד) **רביעית**, נראה שכתוכאה ישירה מהונאת המשיבה, ישנה "אפשרות סבירה" ואף מעבר לכך, שחברים רבים מהקובוצה ניזוקו - באופן ישיר - מפעולות המשיבה; זאת, בין היתר, באמצעות הצגת **סקר צרכנים** נרחב ויסודי שהזמין על ידי המבוקשים ממכוון "מאג'ר מוחות".
- (ה) **חמישית**, נסקור הליכים דומים מהם עלתה התמונה הברורה לפיה פעילות המשיבה עומדת בניגוד ברור להוואות החוק, ואף פוגעת בצרכני הקצה באופן ברור ומובהק.
- .7. **הסעיף המבוקש**: סעד כספי כולל בשוויו העולה על 2.5 מיליון ש"ח אשר איןנו ניתן לכימאות בשלב זה, מהניסיוקים שייפורטו להלן. כמו כן, מבוקש סעד הכספי לפיו פרקטיקת המכירה של הנ抬起头 היא פסולת ובלתי חוקית וכן, צו מנעה קבוע המורה לנ抬起头 שלא לעשות כן, כמפורט להלן:
- (א) ניתן צו המצהיר כי המשיבה שיווקה מוצרים שלא כדין, עת ציינה על ובם פרטיים המטעים ואו העולמים להטעות את ציבור הצרכנים;
- (ב) ניתן צו המצהיר כי המשיבה מחייבת בפיקצי צרכנים שהוטעו ואו עלולים היו לטעות בשל הפרסומים הנזכרים;
- (ג) ניתן צו מנעה קבוע המונע מהמשיבה להמשיך בפרקטיקה הפסולה המתוארת בגוף הדברים;
- (ד) בהתאם: להוורות על תשלום פיצויי פרטני לכל צרך או למצער להוורות על פיצויי קבוצתי או למצער להוורת על פיצויי בכלל דרך שבה ניתן לבדוק בבית המשפט כראיה ונכונה בין העילות המפורחות בבקשתה זו;

(ה) לפסק גמול לתובעת המייצגת, לרבות הוצאות משפט; כמו כן, לחיבת את הנتابעת בשכר טרחת עורך דין לב"כ התובע, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד.

כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבע כי התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכל חברי הקבוצה, כאשר אלו יהיו השאלות המשותפות (ambil גרווע בייטר השאלות שיוצגו להלן במסגרת הבקשה בהרחבה):

- (1) האם המשיבה הטעה את קהל הלקוחות בקשר לאישור השגחת הכספיות של המוציארים השונים?
- (2) האם המשיבה הטעה את קהל הלקוחות בקשר לאותנטיות של חותמת הכספיות שהוטבעה על המוציארים השונים?
- (3) האם המשיבה מקיימת במלואן את חובות הגילוי החלות עליו?
- (4) האם המשיבה מכירה את המוציארים במחירות ההולם מוצאים המצויים תחת השגחת שירותי על אף שאין הדברים כן?
- (5) האם המשיבה התשערה על חשבון חברי הקבוצה שלא כדין?
- (6) האם בגין הפרות אלו חייבת המשיבה לפצות את הضرביים? ואם כן, באיזה שיעור ובאיזה אופן?

9. ובהלימה, להגדיר את **קבוצת התובעים** כך¹:

"כל אדם שרכש ואו צרך מוצאים מהסוג המתואר בקשה ואו מוציארים אחרים שנמכרו על ידי המשיבה ואו מי מטעמה, הנושאים חוותה בשירות ואישור הכספיות של הרובנות הראשית ואו מצג שירותי כלשהו במשך שבע שנים שקדמו לבקשת האישור ועד למועד שיקבע בהם"ם' הש נכבד בחילתו "

על ידי התביעה, כמו גם נימוקיה, יפורטו להלן.

נספח 1: העתק התובענה הייצוגית מצורף ומוסמכו בנספח 1.

ב. תשתיית עובדיותית רלוונטית

10. המשיבה מייבאת ארצה, כאמור, מאות מוצאים ממידינות שונות בעולם.
11. בין יתר המוציארים, מייבאת המשיבה את המוציארים הבאים, אשר בסקירה שעורך להלן נראה שהוא מפיה ביחס לכל אחד מהם את הוראות החוק באופן בויה וחמור:

(א) מוצר מסווג "על גפן במיל מלח":

המשיבה מפיצה מוצר זה ברשות השיווק השונות (שירותות ושאיין שירות); כאשר על גבי המוצאים מופיע הכתוב הבא:

¹ במידה הצורך וכל שיימצא לנכון יתבקש בית המשפט הנכבד להגדיר את הקבוצה בצורה שונה ו/או להגדיר תת קבוצה בהתאם לסעיף 10(ג) לחוק ולכלול בתוך חברי הקבוצה את כל מי שתיווצר לו עיליה עד למועד פסק הדיון (לפי סעיף 10(ב) לחוק).

² מס' פרט הערות טכניות לנוחות בית המשפט הנכבד –

א. כל הפסיקת מומanager המשפטני נבו, אלא אם צוין במפורש אחרת.

ב. כל ההודגות אין במקור, זולת אם צוין במפורש אחרת.

ג. תואר השופט מתיחס לתוארו של השופט במועד מון פסק הדיון המאושר, זולת אם צוין במפורש אחרת.

על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הקשרות "חוג חותם סופר" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרבנות הראשית לישראל". מעיוון ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה ש מוצר זה כל לא אושר על ידי הרבנות, ודומה שלא בצד.

בקשר זה נטען מספר כתבות מהעתונות הכתובה בנושא לעלי הגפן, עניין שידוע היה בוודאי למשיבה, זה מכבר, ובכל-זאת, היא בחרה להפסיק ולהפסיק את המוצר:

"ארגון 'כשורות', שעבד לדבריו בשיתוף פעולה עם הרבנות הראשית, הודיע על תוצאות בדיקות מעבדה שנערכה בעלי הגוף הנמקרים בkopfsets Shimorim, וחולל סערה.

בדיקות שנערכו, התגלו בעיות הקשורות חמורות בkopfsets Shimorim והימצאותם של חרקים וחללים אחרים בעלי גפן גם באלה החתוםים על ידי הבד"ץים השונים. "כיוון ידוע שعلي הגוף נגעים בנסיבות הרבה, אך חברות שונות הם משוקרים ממשוררים וככושים בARIOT שעליהם חותמות שירות שונות" – כך לשון ההודעה.

עוד נאמר בהודעה: "גם מועצת הרבנות הראשית לישראל מדרשה לעניין עקב הממצאים החמורים, והחלטהחייב נוכחות מושגית בתהליך הייצור שיודא את נקיון המוצר, אך לצערנו עד עתה ההחלטה אינה מיושמת בשיטה³".

וראו את תוצאות הבדיקה שערך ארגון "כשורות" בנוגע להימצאותם של חרקים בעלי הגוף:

תוצאות	הארזה	תאריך בדיקה
2 טריפסים, 7 אكريוט שkopofot, 22 אكريוט אדומות, 1. עכבר 1. סה"כ 22 חרקים.	על גפן במילח (620 גרם ⁴)	ט' תשרי תשע"ח
1. עכבר 1, כנימות עש הטבק 1.	копסת Shimorim על גפן	יח' תמוז התשע"ט

³ אוחזר מתוך : <https://www.kikar.co.il/306684.html> (כニסה אחרונה : 9.2.21).

⁴ נציין כי המוצר מושא בבקשת האישור שלא אושר על ידי הרבנות, הוא "על גפן במילח" המכיל 620 גרם.

<p>2 אקריות אדוֹמוֹת, 3 עכְבִישִׁים, סה"כ : 5 חרקים.</p> <p>תריפסיט, 44 אקריות שקוּפוֹת, 10 אקריות אדוֹמוֹת, 2 עכְבִישִׁים, 1 כנימות עללה, 6 אחר, 4 זבוב כנימות עש הטבק. סה"כ: 75 חרקים</p>	<p>קופסת שימושים עלי גפן מומלאים באورو</p> <p>צנצנת עלי גפן במושים</p>	<p>ג' בטבת תשע"ט</p> <p>ז' כסלו התש"פ</p>
--	---	--

שיווק מוצר זה כ"מאורשר" על ידי הרבנות הראשית, בעוד שאישור על מוצר זה לא ניתן, וכנראה לא ניתן, הוא מטעה באופן **קיוצני וחמור**.

לא זו בלבד, אלא שהעדר האישור נבע מעוניין מהותי, אשר בוודאי מהווע שיקול קרייטי לצרכן הקצה, והמשיבה עוללה כלפי הוצרים באופן בוטה.

נספח 2: העתק הפרisos הרשמי מאתר כשרות ופרטומים מהעתינות הכתובה מצורף ומסומן בנספח 2.

המבקש לא הסתפק בתוצאות המעבדה שפרסם ארגון כשרות בעבר, וביקש מארגון כשרות שיבצע עבורו **בדיקות מעבדה נוספת ועכנית** של שלוש צנצנות עלי גפן שיובאו ארצתה על ידי המשיבה וננקנו על ידי המבקש בסנייף אקראי.

יעיון בתוצאות המעבדה מלמד על החומרה של המקירה שבפניו.

(1) **כך, בצנצנת הראשונה** שנבחנה נמצאו הממצאים הבאים :

- (א) 3 עכְבִישִׁים ;
- (ב) 6 כנימות ;
- (ג) 8 אקריות ;
- (ד) 13 אקריות אדוֹמוֹת ;
- (ה) 1 כנימת עללה ;
- (ו) 6 ציקדות ;
- (ז) 2 תריפסים ;
- (ח) 1 גולם .

סה"כ : **40 חרקים** בצנצנת אחרת (!).

(2) **בצנצנת השניה** נמצאו הממצאים הבאים :

- (א) 5 עכְבִישִׁים ;
- (ב) 3 כנימות עש ;
- (ג) 1 ציקדה ;
- (ד) 13 אקריות אדוֹמוֹת ;
- (ה) 4 אקריות ;
- (ו) 2 תריפסים .

סה"כ: **30 חרקים** בצדנת אחת (!).

(3) **בצדנת השלישי** נמצא הממצאים הבאים:

- (א) 5 תריפסים;
- (ב) 16 אكريות;
- (ג) 3 אكريות אדומות;
- (ד) 1 ציקדה;
- (ה) 4 אחרים.

סה"כ: **29 חרקים** בצדנת אחת (!).

שילוב של מוצאות המעבדה שערך המבוקש, יחד עם מוצאות המעבדה של ארגון כישורות מה עבר, והעובדת שהרבנות הראשית לא אישרה מטעם זה את כשרותו של המוצר, מוביל אל מסקנה אחת ויחידה: התנהלות המשיבה היא חמורה וקיצונית; קשה להלום דוגמה כה בוטה של הטעה CRCנית באמונות הכספיות ביוטר של הצרך.

נספח 3: העתק בדיקת המעבדה של עלי הגוף מצורף ומסומן בנספח 3.

(ב) **קובפיטורת מיקס פירות:** מוצר זה מיובא ארצה על ידי המשיבה מבולגריה ונמכר במספר רשותות. על גבי המוצר ציינה המשיבה את הפרטים הבאים:

על גבי המוצר (תאריך פג תוקף: 21.10.23) מצוין סימול של גוף הקשרות "בד"ץ בית יוסף" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרשות הראשית לישראל". מעין ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הרבות הרשות הראשית עולה שמו צה כלל לא אויש על ידי הרבות.⁵

(א) **דובדבניים חמוצים ומגולענים בסירופ:** מוצר זה מיובא ארצה על ידי המשיבה ונמכר במספר רשותות. על גבי המוצר ציינה המשיבה את הפרטים הבאים:

⁵ יוער כי התנהלות זו תמורה מאוד, בהתחשב בעובדה שנוהל הליך יצוגי נגד המשיבה באותו עניין במסגרת ת"צ (מחוזי ת"א) 5874-16-12 יהודה תורגמן נ' תומר יבוא ושוק מוגרי מזון (1983) בע"מ וכן הליך דומה בת"צ (מחוזי ת"א) 38470-09-15 נעם קלט נ' ד.ר.ב. דבר שיווק (2011) בע"מ (נבו 14.09.2017).

על גבי המוצר (תאריך פג תוקף : 30.12.23) מצוין סימול של גופי הכספיות "יבד"ץ בית יוסף" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרשות הראשית לישראל". מעין ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הרשות הראשית עולה שמווצר זה כלל לא אושר על ידי הרשות והבלימה, אסור לכנותו כ'יכשר.

(ד) **על גפן ממולאים בחו"ל**: מוכר זה מיובא ארוצה על ידי המשיבה מטורקיה ונמכר במספר רשותות. על גבי המוכר (תאריך ייצור 6.1.20) ציינה המשיבה את הפרטים הבאים:

על גבי המוכר מצוין סימול של גוף הקשורות "חтем סופר פתח תקווה" ובמוסף, מופיע על גבי המוכר שהוא "באישור הרבנות הראשית לישראל". מעיוון בראשימת המוכרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה שמוصر זה כלל לאושר על ידי הרבנות. ובהלימה, אסור לננותו כי'cir.

(ה) **עוגניות מיוושות**: מוצר זה מיובא ארוצה על ידי המשיבה מטורקיה ונמכר במספר רשותות. על גבי המוצר ציינה המשיבה את הפרטים הבאים:

על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הכהרות "בד"ץ בית יוסף" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרבניות הראשית לישראל". מעיוון ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הרבניות הראשית עולה שמדובר זה כל לא אושר על ידי הרבניות. ובהלימה, אסור לכנותו כ"כשר.

(ג) **מייצ' רימוניס:** מוצר זה מיובא ארצה על ידי המשيبة מג'ורגה (פג תוקף- 15.9.22). על גבי המוצר ציינה המשيبة את הפרטים הבאים :

על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הכהרות "בד"ץ בית יוסף" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרבניות הראשית לישראל". מעיוון ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הרבניות הראשית עולה שמדובר זה כל לא אושר על ידי הרבניות. ובהלימה, אסור לכנותו כ"כשר.

(ג) **שעועית לבנה ברוטב עגבניות:** מוצר זה מיובא ארצה על ידי המשيبة מבולגריה (פג תוקף- 30.8.21). על גבי המוצר ציינה המשيبة את הפרטים הבאים :

על גבי המוכר מצוין סימול של גוף הקשרות "בדי"ץ בית יוסף" ובוסף, מופיע על גבי המוכר שהוא "אישור הרבנות הראשית לישראל". מעון בראשות המוכרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה שמצור זה כל לאושר על ידי הרבנות.

(ח) **תירוש גמדי**: מוכר זה מיו בא ארצתה על ידי המשיבה מסין. על גבי המוכר ציינה המשיבה את הפרטים הבאים:

על גבי המוצר מצוי סימול של גוף הקשרות "ב'ד'ץ בית יוסף" ובוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרבנות הראשית לישראל". מעין בראשיות המוצרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה שמקור זה כלל לא אושר על ידי הרבנות. ובהלמה, אסור לכךתו כי"ש.

(ט) **ערמוניות קלופים וקלויים**: מוצר זה מיובא ארוצה על ידי המשيبة מסין. על גבי המוצר ציינה המשيبة את הפרטים הבאים:

על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הקשרות "בד"ץ בית יוספ'" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא **"באישור הרבנות הראשית לישראל"**. מעיוון ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה שמדובר זה כל **לא אושר** על ידי הרבנות. ובהלימה, אסור לכנותו כ"כשר.

(ג) **קוקטיל פירות בסירופ קל**: מוצר זה מיובא ארוצה על ידי המשيبة מסין. על גבי המוצר ציינה המשيبة את הפרטים הבאים :

על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הקשרות "בד"ץ בית יוספ'" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא **"באישור הרבנות הראשית לישראל"**. מעיוון ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה שמדובר זה כל **לא אושר** על ידי הרבנות. ובהלימה, אסור לכנותו כ"כשר.

(ה) **אנשובי בשמנן זית**: על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הקשרות "בד"ץ בית יוספ'" ובנוסף, מופיע על גבי המוצר שהוא **"באישור הרבנות הראשית לישראל"**. מעיוון ברשימת המוצרים שאושרו על ידי הר Barnett העולה שמדובר זה כל **הראשית** עולה שמדובר זה כל לא אושר על ידי הרבנות. ובהלימה, אסור לכנותו כ"כשר. ראו :

(ב) **רסק תפוחים**: על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הקשרות "יחתם סופר" ובנוספ', מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרבנות הראשית לישראל". מעיוון בראשיות המוצרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה שמדובר זה כלל לא אושר על ידי הרבנות. ובהלימה, אסור לנכותו כי' כשר. ראו :

(ג) **לבבות דקל**: על גבי המוצר מצוין סימול של גוף הקשרות "יחתם סופר" ובנוספ', מופיע על גבי המוצר שהוא "באישור הרבנות הראשית לישראל". מעיוון בראשיות המוצרים שאושרו על ידי הרבנות הראשית עולה שמדובר זה כלל לא אושר על ידי הרבנות. ובהלימה, אסור לנכותו כי' כשר. ראו :

ג. רקע עובדתי ועניין אישי

- .12. המבוקשים הם שומרי כשרות, המקפידים לאכול אץ וرك מוצרים עם תעודה או חותמות כשרות שאושרו על ידי הרבנות הראשית לישראל ושמותרים על פי חוק להציגם כ"יכשרים" ובוודאי שהם מקפידים שלא לאכול זחלים ממינים שונים.
- .13. המבוקשים רכשו ממנצרי המשיבה, כאשר על גבם הופיעו מצגי שווה.
- .14. לאחר הרכישה, גילו המבוקשים שהמוצרים כלל לא אושרו על ידי הרבנות הראשית, ובהלימה, לא ניתן לננותם כ"יכשרים" ובוודאי שלא ניתן לטען לגביהם שי"אושרו" על ידי הרבנות. לא זו בלבד, אלא שהمبוקש גילו שהעדר אישורה של הרבנות הראשית נובע מטעמים הלכתיים כבדי משקל ורCOMMON מכל אלו, אלא שביחס לחלק מהמומוצרים ישם איסורים הלכתיים ממשיים כדוגמת אכילת חרקים.
- .15. המבוקשים הזדעו עמוקément לאחר הפרטים העומדים בלבת בקשה האישור. בוגדר זה סבירו המבוקשים שאין נפקות לשאלת אם צריך מומוצרים "בשוגה" כדי להוריד מחומרת המעשה, שעה שעלה פניהם הדתוית, מאכלים שאינם כשרים יוצרים חוץ אכוני, וככאמור הגمراה במסכת יומא דף ל' ע"א⁶:
- "תנא دبي רבוי ישמעאל עבירה מטמטמתה לו של אדם. שנאמר זלא תטמאו בהם ונטמתם בס"**
- .16. מעשי המשיבה הם חמורים ביותר ומשהתגללה לבקשת סדר הגודל של ההונאה שבפנינו ועל חומרתו של הזיהוף שבפנינו – ובוודאי משמעותו הכספיות הכספיינית – לא יכול היה לעבור על כך לסדר היום וביקש לתבוע את עלבונו שלו, ואת עלבונם וnoxiousם של כל חברי הקבוצה.

ד. הקבוצה: הגדרתה ועניין בתובענה

- .17. כאמור הגדרת הקבוצה היא כדלהלן:
- "כל אדם שרכש ואו צרך מוצרים מהסוג המתואר בקשה ואו מוצרים אחרים שנמכרו על ידי המשיבה ואו מי מטעמה, הנושאים חוות כשרות ואישור הבשות של הרבנות הראשית ואו מצא כשרותי כלשהו שבע שנים שקדמו לבקשת האישור ועד למועד שיקבע בהם"'** שנקבע בהחלטתו
- .18. בהלימה, נתון המפתח הרלוונטי לכימוט מדויק של חברי הקבוצה הוא היקף המכירות. נתון זה מצוי בידיה של המשיבה, ובכלל תביאו בפני בית המשפט הנכבד.
- .19. לאחר שהמשיבה תמציא את נתון הבסיס הנזכר, אזי שכימות ופילוחה של הקבוצה באופן מדויק יהיה פשטוט יותר.
- .20. המבוקשים טרחו ופנו אל מכון המתמחה בהכנות סקרנים, על מנת שזה יערוך **סקר צרכנים רחב** עם משתתפים רבים ויבקש לקבל מהם נתונים בנוגע להעדפות הצריכה שלהם.
- .21. נתונים הסקר מעילים מממצאים פשוטים המדברים בעד עצםם, ואלו עיקרי הדברים:
- (א) מרבית האוכלוסייה קונה ברשותה כשרות אל מול רשות לא כשרות (גם אנשים המגדירים את עצםם "חילונים");
- (ב) מרבית הנשאלים היו **معدיפים לרשות מוצרasher, על פני מוצר לאasher**;

⁶ וכפרשנות הרדי"ק שם כי המונח ונטמתם מהוות סתיימה או אטימה.

- (א) חלק נרחב מהנשאלים מKEN חשיות יתרה לאישורה של הרבנות הראשית;
- (ד) חלק נרחב מהנשאלים רוכש את המוצר **בסכום גובה יותר**, כאשר ל מוצר יש אישור של הרבנות הראשית;
- (ה) חלק נרחב מהנשאלים **לא** היה רוכש את המוצר אם היה מציין על גבו "אישור הרבנות" כזה לא נתקבל בפועל, וגם אם **עתיד להתקבל אישור כזה בעתיד**;
- (ו) חלק נרחב מהנשאלים הצבע על **תחושים קשות** כאשר נודע לו שהופיע אישור הרבנות הראשית, כזה לא ניתן בפועל.

בහילמה, ניתן לחבר את ממצאי הסקר, אל נתוני המכירות של המשيبة ובפנינו ישנה הגדרת קבוצה ברורה ומדויקת. 22

נספח 4: העתק חוות דעתו של פרופסור צי סקר הרכנים של "מאג'ור מוחות" מצורף ומסומן כנספח 4.

אולס אין בכך די, שכן הלהקה שקבע בית המשפט העליון מורה כי **כלCRCNI המשيبة**, יהיה אשר יהיה, נקבע למעשה מהפרות המשيبة. זאת, מכיוון שזיווג הנסיבות אפשר למשיבה לדרוש את המוצר ובכך התיקיר המוצר לכל הלקחות. בכך כך, בית המשפט העליון בפסקת פרינרי אף סקר בהרחבה את שאלת הנזק שנגרם עקב הפרת חוקי הנסיבות, והראתה שמדובר גם בנזק ממון, וזאת **בדלקמן**:

"כהשלמה לקביעות הניל, ומגלי לטעת מסמורות בדבר, אני מוצא לנכון להפנות כאן גם לדברים הבאים, מתוך מאמרם של פרוקצ'יה וקלמנט, המאים פנו נוסך של הנזק הממוני, הנובע מקיומה של "הטעיה CRCNI" במרקחה קרוב לה שבעניינו (המתקיים, לגישתם,
אף לא הסתמכות של הרכנים על מצג-השווא) שעשיים להציג פיזי חלקי בגין
המחair. וכך הם כתובים:

"...מצגי-שווא בתחום הרכני מיועדים להציג את העיטה באור חיובי יותר מנוקדות- מבטו של הרכן מכפי שהוא בפועל. המציג מבקש להגדיל את הביקוש למוצר, ולכך נלויות דרך-כל גם עלייה במחירו.

עליות המחיר הינה "נזק" שנגרם לצרכן באופן סיבתי עקב המחיר. נזק זה נגרם לא רק לרכנים שהסתמכו, אלא לצרכנים כולם: גם לצרכן שהחליטו לרכוש לא נבעה ממשית השווא, ועל-כן הוא לא הסתמך עליו, סבל בכל-זאת נזק גם שילם עבורו מחיר העולה על זה שהיה משלם אלמלא המציג; ובאופן דומה, גם לצרכן שלא נחש כלל למציג, ולמן לא הסתמן על האמור בו, סבל נזק גם שילם בגיןו מחיר גבוה יותר!!!

ואכן, כב' השופט מלצר מתייחס גם בהמשך לדברים הבאים:

טעם שני לשילוט הפרווצ'יזה שמנעה את אישור התובענה כיצוגית – לחברי הקבוצה נגרמו נזקי ממון, שאינם תלויים במידענות להטעיה, וממילא עילתם התגבשה עוד טרם הגשת התובענה.

קבעתו של בית המשפט קמא הנכבד התבessa על התנהה שהתחושים השליליות ועוגמת הנפש שנגרמה לערער 1 והנזק הממוני שנגרם לערער 2 – אינם יכולים להתגבש ללא מודיענות לדבר קיומה של הטעיה, ומשכך CRCNI לא-מידיעים אינם יכולים להיכלל בקבוצה שבסמה הוגשה התובענה. **דא עקא, שהנהה זו איננה לוקחת בחשבון את העמדה הגורסת כי מצגי-שווא בתחום הרכני יוצרים נזק המתבטא, למצער, בעליית מחירו על המוצר, ובכך שהרכן שילם בגין המוצר מחיר העולה על זה שהיה משלם אלמלא המציג – ונזק זה מתגבש גם בהיעדר במידענות לדבר קיומה של הטעיה מצד העוסק...**

.24. כבר מהמנגנון שהוצע ניתן למוד כי מדובר בסכומים ממשמעותיים- אשר יועמדו תוך אומדן זהירה בהחלט על סכום הגובה מ- 2.5 מיליון ל'.

ה. עילת התביעה

ה(1). הטעיה ואי גילוי

.25. המקורות הנורמטיביים הבסיסיים לבחינת עילת התביעה (במקרה או במעשה) מצויים בס' 2-4 לחוק הגנת הצרכן תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"). ר' את לשון ס' 2 לחוק הגנת הצרכן:

"לא יעשה עסק דבר – במעשה או במחלה, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר موعد התחשרות בעסקה – העול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלויות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

- (1) הטיב, המהוות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
- (2) המידה, המשקל, הцורה והמרכיבים של נכס;
- (3) מועד ההספקה או מועד מתן השירות;

(3א) המקום שאליו ישופק לצרכן הנכס או השירות, לרבות הספקה לאזרע, בהתאם בתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נסחון בחוק, מעט לעת;

(4) השימוש שניtan לעשות בנכס או בשירות, התועלות שניתן להפיק מהם והסיכוןם הכרוכים בהם;

- (5) דרכי הטיפול בנכס;
- (6) זרות הייצור, היבואן או נתן השירות;
- (7) השם או הכינוי המ��חרי של הנכס או השירות;
- (8) מקום הייצור של הנכס;
- (9) תאריך הייצור של הנכס או תאריך תפוגתו;

(10) החסות, העידוד או הרשותה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות;

(11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למפרט או לדוגם;

(12) קיומם של חלפים, אביזרים או חמרים המיוחדים או המתאימים לתקן הנכס או לשימוש בו;

(13) המחיר המקורי או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית;

(14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכוןם הכרוכים בהם;

- (15) השימוש הקודם שנעשה בנכס או היותו חדש או משופץ;
- (16) שירות אחזקה ותנאיו;
- (17) תנאי אחריות לנכס או לשירות;

(18) במות הטובין שבמלהי מסוג נושא העסקה;

(19) **היות עסקה שלא במתלה עסקים;**

(20) **היות מקורו של הנכס הנזכר בפשיטת רגול, בגין נכסים או בפירוק של חברה;**

(21) **תנאי הביטול של עסקה"**

(ב) לא ימכור עסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכיו מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישמש בנכס כאמור למתחן שירות.

ונסביר. כי 2 (1) רואה בפרטים הבאים כ"פרטים מהותיים בעסקה : "טיב"; "מהות" ו"סוג" הנכס ; כתוספת לכך, כי

2 (11) רואה ב"התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למפרט או לדוגמ" כפרטים מהותיים בעסקה.⁷

כעת נבחין בין הפרטים הללו ונזכיר לעניינו :

(א) **טיב, מהות וסוג הנכס** : ובכן, בהקשר זה, אין ספק שהצרכנים הוטעו בקשר עם טיבם ומהותם של המוצרים. בשילוב היבטים :

(1) **באשר לשירותו של המוצר על פי דין** : כלל המוצרים בבקשת האישור ששווקו ללא אישור הרבנות הראשית, הם מוצרים שאינם כשרים על פי דין, ואסור לכנותם ככשרים ; ומעבר לכך, אף בהיבט המהותי שתואר לעיל.

(2) **באשר לאישור הרבות** : כלל המוצרים ששווקו עם "אישור הרבנות" בעוד שזה לא ניתן, הם מוצרים שהמשיבה הטעמה לגבי טיבם ולגבי הערך הכלכלי האובייקטיבי האמתי שלהם ;

(3) אין כל ספק שעבור צרכן שומר כשרות, כל עניין כשרותי קשור בקשר אינהרנטי עבورو לטיבו וסוגו של הנכס.⁸

(ב) **התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למפרט או לדוגמ** : ובכן, גם בעניין זה, רוח הגנת הצרכן קובע נורמטיבית שהתאמה לתקן (ובעניינו, הצגת אישור רגולטור על כשרות המוצר) הוא "פרט מהותי" כך של טענה אחרת של המשיבה בדבר החסיבות שיש לעניין זה אצל חברי הקבוצה, אין בהן ולא כלום⁹, אחר קביעתו הברורה של המוחוקק.¹⁰

(ג) **הפרת חובה היגיוני** : עוד ניסיף, כי לצד הפרטים שהסתדרתם עשויה להוות הטעיה לפי סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן, קבע המוחוקק את סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן המחייב את העוסק בחובה גילי נספה. הנוגעת **לייב פגס או איכות נחותה או תכונה אחרת היודיעים לו** המופחיתים באופן ממשמשבו או לאדם אחר או לנכס תוד שימוש רגיל או טיפול רגיל ; וכן"כ פרט מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכללה של הכנסת – אין ספק שחוובות היגיוני הללו חלות במלוא תוקפן – כאשר עסקין באישורי כשרות שלא התקבלו מעולם

⁷ וראו גם ב רע"א 3456/13 חברת חשמל לישראל בע"מ ני יונתן שלידיידר (ນבו, 29.08.2017) (להלן : "עניין שלידיידר") : "הטעיה זרוכנית היא איפוא הצהרה כזאת, דהיינו – אמירה שקיים פער בין המציאות (רע"א 2837/98 ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נד.(1) (2000), אשר יש בה כדי להשפיע על בחירתו של לקוח במתלה עסקיו אל מול ספק או נותן שירות. לעניין זה יטעם, כי בנסיבות החזקה פגס בכריתה וMSC נוגעת אך למתלה ההתקשרות בעסקה, ההטעיה הרכנית אינה מוגבלת לשלב הטروس-חוויי גרידיא"

⁸ חובה היגיוני היא מן החשובות והעיקריות שחוובות המוטלות על צדדים בשלב המשא ומתן טרם כריתת חוזה (ראו ע"א 2469/06 סוויסה נ' חברת זאגא בגוש 5027 חלקה 1 בע"מ, [פומס נבו], 14-15 (14.8.2008))

⁹ ראו ב דג'ץ 5026/16 שי גיני נ' הרבות הדואית לישראל (ນבו, 12.09.2017) : "ההטעיה בענייני כשרות מזון היא בעלת מאפיינים ייחודיים (ראו : פסקאות 44-41 לפסק דין של השופט סולברג). לנוכח מאפיינים ייחודיים אלה ההרמונייה החוקית מחייבת כי תיתן הגנה ייחודית – מكيف יותר – בעניין הכספיות"

¹⁰ וראו בהקשר זה ב רע"א 2837/98 ארד נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נד.(1) (2000) (להלן : "עניין ארד") : "הטעיה היא הצהרה כזאת. הטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין חברי הנארים (או המוסתרים) לבין המציאות. הטעיה יכולה לבוטש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מצג שהוא הכול פרטם שאינם תואמים את המציאות; השנייה, הטעיה במחדר, קרי: אי-גilioי פרטים מסוימים שיש חובה לגלותם..."

והיה על המשיבה לגלוון לצרכני הקצה ולאפשר להם לבחור באופן מושכל, בהתאם להעדפותיהם ובהתאם לאמונתם¹¹.

.28 בקשר זה נעיר שהאיסור על הטעיה הוא **איישור נורומטיבי** ולא דוקא איסור תוצאתי, זה מותבטי היבש בלשונו של המחוקק שנקטו בלשון "עלול להטעות"; אין ספק שב.uniיננו מדובר בעניין מהותי (כשרות המוצר) ושהמצג על גבו לא רק עלול להטעות, אלא הטעה בפועל¹².

.29 ובאשר לנזק שגרמו פעולותיה ואו מחדליה של המשיבה, זה ברור מאליו.

.30 ראשית, מחירם של המוצרים שרכשו המבקשים – ידוע. ובהלימה, סכום נזקם הממוני ידוע אף הוא¹³.

.31 שנית, אין ספק בדבר התוצאות השיליליות שחו המבקשים, כמו יתר חברי הקבוצה, בשל מגז שווא פסול, שטעה ביחס לאמונות הבסיסיות ביוטר של חברי הקבוצה. בקשר זה מוטל **הנטל על המשיבה** להוכיח שהונאה בתחום הכספיות, אינה גורמת תוצאות שליליות, כפי שאלו תוארו במסגרת תצהיריו המבקשים וכפי שאלן מיטברות בשכל ישר. ראו בהקשר זה בת"צ (מחוזי ת"א) 12-12-7161 פז הלפרין נ' עורך הופ! בע"מ (נבו, 04.04.2017):

"על המועל מוטל הנTEL להוכיח, שאף על פי שבתנהגותו של חברי הקבוצה את כוח הבחן,
הם נותרו שוי נפש ואדישים לכך, וניתן לקבוע שאין זכאים לפיצוי בגין ראש נזק של פגעה
באוטונומיה, משום שלاميיתו של דבר ואף שכוח הבחירה נשלל מהם, לא נגרם להם כתוצאה מכך
נזק לא ממוני".

.32 ודוק היבט. הפסיכה התייחסה לא אחת לי"ד בר מה נוסף" הנדרש בכל הנוגע לנזק מסווג פגעה באוטונומיה. דומה שב.uniיננו הדבר מותקיים במלא עוזו. זאת, מושם שהטעיה המשיבה נוגעת לאמונות המכוסות והפרטיות ביוטר של האדם (העדפתו הדתית בתחום הכספיות); כאשר נודע לחברי הקבוצה בדייבד שהמשיבה שמה זכות זו למטרס, והוא עושה בה כשל. המשיבה, בשל תחושיםיה הסובייקטיביים התיירה לעצמה "לשחק" עם כשרותו של המוצר, לצין כשרות אחת בעוד כזו, לצין אישור הרובנות, בעוד אין אישור כזה ולצין שמדובר באיסור כשרותי אחד בעוד שמדובר באחר – בודאי שהנטל על המשיבה להוכיח שהנהלות חמורה ופסולה כגון דא לא גורמה להחותות קשות אצל חברי הקבוצה.

.33 באשר לקשר הסבירתי. זה ברור מאליו – המבקשים, כמו חלק נרחב מאוד מחברי הקבוצה, רכשו מוצר בשל העובדה שמוצר זה הוא "כשר" ומוכר על פי דין להציגו כ"כשר". לאחר מכן, התברר להם שה מוצר אינו כשר ואין מאושר; בנסיבות אלו, התברר למפרע שמציג המשיבה היו מצגי שווא, והסתמכותם של חברי הקבוצה על מצגי השווא, הם שגרמו לרכישת מוצר שלא היה נרכש על ידי חברי הקבוצה, לו היה ידוע ממועד הרכישה על תכונותיו האמיתיות. שכן:

(א) לו הייתה המציגה מציגה מצגאמת – לפיו מדובר במוצר שאינו כשר – סבירות גבוהה מאד, עד מוחלטת, שחברי הקבוצה לא היו רוכשים מוצר שהל איסור להציגו כ"כשר"¹⁴;

(ב) הצגת המוצר כ"כשר" הנעה את חברי הקבוצה לרכישתו של המוצר;

¹¹ ראו בקשר זה ב ת"צ (מחוזי ת"א) 15-12-13345 פלונית נ' עדי סאקר (נבו, 16.06.2020): "כאשר מדובר בעניין מהותי לעסקה יש חשיבות כי מידע זה יהיה אמיתי, מלא ומדויק (ראו לעניין זה, אמל גיבארין, דיני מסחר אלקטרוני צרכני, 1157 (2015), להלן: גיבארין, מסחר אלקטרוני)".

¹² ראו בע"א 97/1977 יוסף ברזני נ' בוק החברה הישראלית לתקשות בע"מ, פ"ד נח(4) 584, 618 (2001, להלן: הערעור בעניין ברזני)פסק (פסקה 2 לפסחה"ד של כב' החשיא אהרן ברק): "... סעיף 2 לחוק איננו דורש הטייה הלהה למעשה. כל שנאסר על-פיו הוא עשיית דבר "העלול להטעות כרבע". מטרתו של איסור זה להבטיח כי הכרון יקבל מידע מלא ואמיתי. האיסור שנקבע בסעיף 2 לחוק איננו איסור "הויאתאי"; הוא איסור "הנתגאותי".

¹³ חן ביחס למי שהסתמך על מצג השווא והן ביחס למי שלא, ר' להלן.

¹⁴ ראו בקשר זה ב ת"פ (שלוט ח' 20-01-56909) 55 מדינת ישראל נ' ג'マル מועד (נבו, 18.01.2021): "יש להבין, הכרון שומר הנסיבות הסביר, לא נכנס לסייע בזמנים ומתחיל לפשפש בתעודות, ואין הוא בוחן את הניסוחים של המודעות. מרגע שהוא מבחין בתודעה שנוחות להיות תזוזת הבהיר, וכשבכל פינה, הוא מבחין במודעות המבשות לו, שהמזון כשר, בהתיוות ובניסוחים שונים, נוצר מצג בפניו, כי בית האוכל כשר ולא רק המוצרים כשרים. זו הטעיה ומציג שווא מובהקים של שומר הנסיבות הסביר, גם אם נעשתה לא מידי, אותן ביקש דוג"ץ גינוי למנוע בפסיקתי"

- (א) בדיעבד, התברר שהמצג היה מצג שווה, ונגרמו הנזקים הבאים בעקבות של המציג :
- (1) נרכש על ידי חברי הקבוצה מוצר של חברי הקבוצה אין בו חוץ ולו היו יודעים את הפרטיטים המהוותים לגבי, במועד הרכישה, כלל לא היו רוכשים אותו ווואו רוכשי מוצר זול יותר.
 - (2) נזק בלתי ממוני;
- .34. בהקשרו של הקשר הסיבתי וננה בעניין זה לפסקה נ"א לפסק הדין בעניין שלידר : "הפסיקה ריככה מעט את דרישת ההסתמכות הנוקשה, והכירה באפשרות – לפחות מן הבחינה התיורית – להסתפק בשרשראת סיביתית פחות ישירה בין הפרטום המטעה לבין הנזק אשר נגרם לצרכן, כדי לזכות את האחרון בפיזי" (דנ"א ברזני, בעמ' 414–415; וראו גם דוויטש, הגנת הצרכן, בעמ' 199–196)".
- .35. כן ראו בת"ץ (מחוזי ת"א) 13345-12-1 פלונית נ' עדי סאקר (ນבו, 16.06.2020) :
- "אני סבורה כי בשלה השעה לקבוע כי כאשר מדובר בתובענה ייצוגית, יש לבדוק, לעניין הקשר הסיבתי את עניינו של אותו 'תובע-על'" כלשונו של בב' השופט אליעזר ריבלין.¹⁵
- .36. ראו גם בת"ץ (מחוזי ת"א) 37933-08-17 רון לוין נ' דלק מוטורס בע"מ (ນבו, 16.12.2020) :
- "מahan שעניינו הוא בהפרות חותם גילי והטעיה צרכנית במוחלט, אני מאמצת את הדברים שליל ואני מדרשת לישוט הנוקשה של הקשר הסיבתי...."
- על כן, משקבעתי כי יש ראיות במידה מסוימת בשלב זה להפרת חותם הגילוי המהווה הטעיה צרכנית, ניתן לומר כי הונחה תשתיית לישוט ההסתמכות של המבקש ושל חברי הקבוצה, וניתנו לדון בשאלת משותפת זו במסגרת תובענה ייצוגית (בליל הקל ראשם לצורך קיומו של נזק ל_kvוצה).
- לציוון כי בדומה לעניין תובנה, עיקר הנזק הנטען בעניינו הוא בגין פגיעה באוטונומיה, שלגביו נקבע בפסקה כי "אין צורך להוכיח קשר סיבתי בין אי גילוי המידע הרלבנטי לבין בחירותו של הנזק", שכן "באין גילוי עצמו טמונה שלילת כוח הבחירה מען הצרכן" הנוגעת לראש הנזק מסוג פגיעה באוטונומיה (uneiין תובנה, בעמ' 48–49; לביבורת על קביעה זו ראו פרוקציה וקלמנט, בעמ' 39–40)
- .37. נוסף על כן, באשר לעניין הפיזי הלא-ممוני, הפסיקה הכירה לא אחת בכך שאין צורך לקשר באופן ישיר בין הנזק שמקורו בפגיעה באוטונומיה של הרצון לבין מעשה הטעיה.¹⁶.
- .38. הנה כי כן, הראננו שישנה הטעיה ברורה, המנוגדת באופן ברור ומוחלט להוראות הדין; יש אף קשר סיבתי בין הטעיה לבין הנזק ועל אף שלא נדרש כן בסיבות עניינו; ואף יש נזק ברור לצרכני הקצה, אך אלו שהסתמכו על מצג השווה והן אלו שלא.
- ה(2). הרובד הנוסף על החקיקה הצרכנית, החקיקה ייחודית – איסור הונאה בכשרות**
- .39. ובקשר הكونקרטי, על הרובד הצרכני הקלאסי של הטעיה מושא בקשה האישור, נוסף רובד נוסף שביטויו בדברי חקיקה ספציפיים האוסר מצגים מטעימים בתחום הנסיבות :
- (א) חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן: "חוק איסור הונאה בכשרות");
 - (ב) תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודות הכספי), תשמ"ט-1988 (להלן: "תקנות איסור הונאה בכשרות").
- .40. אין חוק איסור הונאה בכשרות והן תקנות איסור הונאה בכשרות כוללים הוראות נורמטיביות האוסרות פעולות כזונמת אלו המתוארות בבקשת האישור, בתשובה המשיבה ובתגובה זו.

¹⁵ ראו גם את פסק דיןה של כבוד השופט בזק רפפורט בת"ץ (מחוזי י-ס) 52304-05-14 טנוס נ' חברת דואר ישראל בע"מ [פורסם בלילה] (15.8.2017)

¹⁶ ר' בין היתר בע"א 4333/11 דניאל סלומון נ' גורי יבוא והפצה בע"מ (ນבו, 2014).

.41 ס' 2א. החוק איסור הונאה בנסיבות קבוע את ההוראה הבאה:

"**2 (א) אלה רשאים לחתת תעודה הכשר לעניין חוק זה:**

(1) מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהיא הסמichaلقך"

.42 כבר מראשית דבר החקיקה ניתן למדוד שהמשיבה, עד כהה שהיא חשה תחושים סובייקטיביות בנוגע לכשרותו של מוצר מסוים – אינה מוסכמת להנפיק תעוזות הקשורות למוצרים המיובאים ואו המשוקים על זה.

ס' 4א. החוק איסור הונאה בנסיבות קבוע את ההוראה הבאה:

"צרכן של מוצר לא יצין על מוצר שיצר או על אריזתו כי הוא בשר ולא יצינו בשר בפרשום או בדרך אחרת, אלא אם כן ניתנה לו תעודה הכשר"

הגדרת המונח "יצור" היא זו:

"יצור של מוצר" – לרבות אריזתו

.43 כמובן, כאשר לא ניתנה תעוזת כשרות (הן כשרות הגוף המשגיח והן אישור הרבנות); לא ניתן לציין על אריזות המוצר שמדובר במוצר "בשר".

.44 בהקשר זה, גם מבלי להזדקק להיפוך נטל הראייה בענייננו בשל האינדייקציות הרבות שבבסיס בקשה האישור, ס' 8 החוק איסור הונאה בנסיבות קבוע באופן מפורש את **היפוך נטל הראייה** במקרים כגון המכורה שבפניו. רואו:

"התווען שביוזו תעודה הכשר או תעודה שוחט לפי חוק זה - עליו הראייה"

.45 רוצה לומר. נטל הראייה להוכיח כשרותו של המוצר מונה, באופן ראשוני, על כתפיה של המשיבה. נוסף לכך את העבודה שהמשיבה פיתחה פרקטיקה פטולה ואף הטעתה באופן רוחבי וגורף, ונגיע למסקנה ברורה לפיה **הנטל להוכיח כשרותו של המוצר, על המשיבה בלבד**.

.46 מלבד כל האיסורים הנורמטיביים שציינו לעיל, אלא שדומה אף שהמשיבה עשתה "שיםוש" ציני בצד אישורה של הרבנות; וזאת, לאור ס' 9א. החוק איסור הונאה בנסיבות, שזו לשונו:

"יצן או יבאו של מוצר הנושא עליו ציון שהוא כשר לא ימכור את המוצר ולא יצינו לממכר אלא אם כן המוצר נושא עליו גם ציון שלו של נתן תעודה הכשר"

.47 לו המשיבה לא הייתה מציינת את אישור הנסיבות של הרבנות – אז שלא הייתה יכולה בהתאם להוראות הדין לשוק את המוצר; מצאה המשיבה "פתרון" לעקוות האיסור הנורטטיבי – זיהוי תעוזת הנסיבות.

.48 בהקשר זה אף נציג שאלה חומרתו של חוק איסור הונאה בנסיבות, אף למנהליה של המשיבה אחריותamus אל. רואו את ס' 15 לחוק איסור הונאה בנסיבות:

"נעברה עבירה לפי חוק זה בידי חבר-בני-אדם, יאשם בעבירה גם אותו אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פועל, שותף - למעט שותף מוגבל - או עובד מינהלי בכיר באותו תפקיד,
האחראים לעניין הדין, אם לא הוכח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמייתו של חוק זה "

.49 התקנות איסור הונאה בנסיבות מסוימות את המאגד החקיקתי בתחום הנסיבות, בנוגע לעניין מוצר בבקשת האישור, תקנה 5 קובעת את ההוראה הבאה:

"(א) תעוזת הכשר לבית אוכל או ליצן תהיה ערוכה בסносchet בטופס 3 שבטופסת."

(ב) לא יצינו אדם כשר בכל דרך שהיא אלא אם כן ליצרנו ניתנה תעודה הכשר לפי התקנות אלה.

(ג) לעניין תקנה זו, ציון "בשר" – לרבות ציון שאושר על-ידי רשות או סימנו מוכר בסימנו כשרות.

(ד) תעוזת הכשר למוצר מיובה תהיה ערוכה בטופס 4 שבטופסת"

תקנה זו קובעת אפוא איסור מפורש על מכירתו של מוצר שלא קיבל תעודת הכלר מהרבנות הראשית תוך ציון "כשר"; לא זו בלבד שלא ניתן לכנותו כ"כשר", אלא שהתקנות אף אוסרות לצין סימן לשירותי כלשהו. המשיבה הינה הוראה זו בשלל היבטים:

- (א) המוצר סומן כ"כשר" והופע על גביו סמליל של גוף ה炽שות – ללא תעודת שירותי מהרבנות;
(ב) אף אישור הרבנות שצוין על גבי המוצר, אינו משקף את המציאות.

הנitionה של חוק אישור הונאה בנסיבות הוא חשוב במיוחד, לאור העובדה שהחוק אישור הונאה בנסיבות הוא רובך, נוסף של החקיקה הרצינית בחוק הגנת הצרכן. חקיקתו של הסדר נורמטיבי ייחודי לעניין מושא בבקשת האישור, מלמד על החשיבות שהקנה המחוקק להסדרת עניין זה.

העיגון ההגיוני לחקיקתו של הסדר ייחודיណון בפסק דין של בית המשפט העליון בעניין גני: "מאפיינים אלו של תחום הבשרות הובילו את המחוקק ליצור הסדר מיוחד, שמטרתו הסמכת גורמים ממלכתיים, שיהיו אמינים על אסדרתו של תחום הבשרות. תפקידם של גורמים אלו לקבוע את 'טו התקן' בתחום הבשרות, ולפקח על יישומו. הסמכה זו חיונית לשם שמירה על אחידות אמות-המידה הנקבעות לעניין שירותי המוצרים, לשם צמצומו, ככל הניצן, של מרחב הונאה והטעיה של הצרכנים"

בקשר זה, בפסקה 48 לפסה"ד בעניין גני, מושרטה בבית המשפט העליון את דרך הילוך:
"הדברים מדברים עד עצם: התכליות – מניעת הונאה והטעיה של צרכני הבשרות ביחס לבשרות המוצרים; האמצעי – ミニוני גורמים מוסמכים האמונים באופן בלעדי על אסדרתו של תחום הבשרות; התקן – דין תורה, לפי שהוא מפורש ומושם על-ידי הגורמים המוסמכים. זהו, לשיטת המחוקק, חוק אישור הונאה בנסיבות על רגל אחת, ואידך – פירושא; זיל גמור. פרשנותו של היועץ המשפטי לממשלה, הממצמת את הבלתיות של הרבנות הראשית לשימוש במונח 'בר' בלבד (על הטוויות השונות) ומותירה את 'שוק הבשרות' ללא פיקוח, חותרת, הלכה למעשה, תחת אופי הרסder שביקש המחוקק ליצור. אין אנו נדרשים להנחות, השערות או ניחושים באשר לבוונת המחוקק (השוו: ברק - פרשנות במשפט, עמ"ז 202). המחוקק אמר את דברו באופן הצלול והברור ביותר. זו כוונתו, זו רצונו, זהה תכליתו הסובייקטיבית של חוק אישור הונאה בנסיבות"

מדוברו של בית המשפט העליון ניתן להסיק מסקנה אחרת ברורה: הגוף היחיד המוסמך במדינות ישראל להחלטות האם מוצר הוא "כשר" ולהנפקת "תעודת שירותי" – הוא הרבנות הראשית לישראל. לא היבואן ולא מי מטעמו הם אלו שמוסמכים להחליט החלטות בענייני שירותי – אלא הרבנות הראשית לישראל.

וראו יותר פירוט בפסקה 65 לפסה"ד:
"טענות אלו מושתתות על הנחה לא מדויקת באשר לתחומיו של סעיף 3(א) לחוק, ומשכך דין – להיזדחות. כאמור, תכליתו של חוק אישור הונאה בנסיבות אינה מניעת הונאה או הטעיה ביחס להזהותו של הגורם אשר מטעמו ניתנה תעודת ההכשר בלבד. תכליתו של החוק רחבה יותר, והיא למנוע הונאה או הטעיה ביחס לעצם הבשרות של המוצר הנמכר. כאמור, אף אם בתו אוכל יהיבו להבהיר, הבחר היטב, כי תעודות ההשגהה שברשותם אינה מטעה של הרבנות הראשית (ומוכן אני להניח כי וובס המוחלט של הציינים לא יטעו לחשוב אחרת), עדיין ישנו חשש כי האוכל המוגז בכשר, איןנו כשר לאמייתו של דבר, בין אם בשל העדר בקיימות נדרשת אצל הגורם המשגיח בדיין הבשרות, בין אם מחמת הטעיה מכוננת המונעת על-ידי אינטראיסטים לכלבים. חשש זה הוביל את המחוקק להסמיך גורמים מסוימים, שרק הם יהיו קבועים לפחות לבשר. תפיסה זו, ניתנת האמת להאמר, היא תפיסה פטוליניסטית. היא אינה נתנת אמון בתבונתו של הצרכן שומר הבשרות, ומושעת באפשרות לבחור את ההחלטה עליו בכוונו לסמן. אפשר כמובן לחלוק על תפיסה זו, אולם משבאו לכל מסקנה כי זהה תכליתו של החוק, שוב יש לבחון את האמצעי להגשמה בהתחם"

הרובד החקיקתי הנוסף, העוסק בתנומות הבשרות, בא להוסיף על מישור היחסים הרציני שבין חברי הקבוצה לבין המשיבה.

בבקשר זה, אין ספק שככל נושא הקשור לכשרות, ובכלל זה זיוף אישורה של הרבנות וזיוף כשרות, הם "פרטים מהותיים" בעסקה כפי שעולה מחוק הגנת הצרכן וככפי שעולה מההוראות הנורומטיביות המצוויות בחקיקת הנסיבות. מלבד זאת, מובן שהפרה של הוראות הנסיבות מהוועה הפרת חובה חוקה כמפורט להלן (נוסח פקודת הנזיקין (נוסח חדש); בהינתן שמדוברים כל יסודותיה של העולה: ישם חיקוקים ספציפיים מאוד; החיקוקים נועדו (בהתאם לאמור בפסק' י' בעניין גני) לשמר על זכויותיו של צרכן הקצה שומר הנסיבות; ההפרה גרמה לנזקם לחבריו הקבוצה וזהו בדיקת הנזק שביקש המחוקק למנוע).

ה(3). הפרת חובה חוקה

60. המשיבה הפרה מספר של חובות חוקוקות (חוק הגנת הצרכן, חוק איסור הונאה בכשרות, תקנות איסור הונאה בכשרות) כפי שהפרה זו מוגדרת בסעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש)(להלן: "פקודת הנזיקין"), שכן בעניינו מתיקיים כל יסודותיה של העולה:
61. על המשיבה קיימת חובה חוקית שלא למכור מוצר תוך הצגתו כ"בשר" ללא אישור הרבנות הראשית, בהתאם לחוק הגנת הצרכן; חוק איסור הונאה בכשרות ו-תקנות איסור הונאה בכשרות.
62. תקנה 4א. לתקנות הונאה בכשרות קובעת את המסלול הנדרש בנוגע לאיישור כשרות מוצרים מיובאים: "בקשה לתעודת הכלר (להלן - הבקשה), עבור מוצר או חומר גלם מיובא, תוגש למועצה הרבנות הראשית; הבקשה תהיה לפי טופס 2 שבתוספת יצורפו לה המסמכים המפורטים בטופס ותייחסם ביד הייבואן. (ב) לבקשת תצורת דוגמה מכל סוג מוצר או חומר גלם. (ג) כמו כן תצורת הצעת הייבואן לヒואן שתוצמץ לצורך או לחומר הגלם"
63. לעניין המשמעות האופרטיבית של הדברים, קובעת תקנה 5 לתקנות הונאה בכשרות את הדברים הבאים: "לא יצין אדם מוצר כשר בכל דרך שהיא אלא אם כן- יליצנו ניתנה תעודה הכלר לפי תקנות אלה; לעניין תקנה זו, ציין "בשר" - לרבות ציון שאושר על-ידי רשות או סימן מוכר כסימן כשרות"
64. רואה אומר: כאשר מוצר לא אושר כ"בשר" על ידי הרבנות הראשית לישראל, אז שבחתamus לתקנות הונאה בכשרות- החל איסור על ציון המונח "בשר" על גבי המוצר ואו הטבעה של כל סימון כשרותי כלשהו.
65. להלן עמדת היושט המשפטית של הרבנות הראשית, שניתנה בעת האחזרה לחיזוק עדמה זו :

<p>כ' תמוז תשע'ב 12 ביולי 2020</p> <p>אל: מר רפאל יהוא, מנחל תחומי אכיפה, הרבנות הראשית לישראל</p> <p>שלום רב,</p> <p><u>הנושא: סימון כשרות במוחרי יבוא</u></p> <p>במקרה לשאלת שחוותה על ידי גורמי פיקוח בישראל אבקש להסביר כי בהתאם לטענה 4 לחוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983, הגנת מוצר כשר על ידי יצרן או יבואן מביל שיעתנה بعد ההורר מעוזת הכרה מטעם הריבות הפסומת, מזוינה בבראה לפני ותקן ייורו הונאה בכשרות שנייה, בין היתר, kos סופרלי כנד אוותו צירן או יבואן. בקשר זו, הצעת מוצר כשר, תלבות כל מגשורי ישראלי, דילויו אל דוקא הבוטני "ישו" אל כל סמל או סימן המיקול בקבוק שמיוני כשרות ככו והמנטא כשרות של מזון.</p> <p>בברכה, הראל גולדברג, ע"ד</p>
--

66. ראו על חומרתו של עניין זה בג"ץ 708/09 **דוד אליעש נ' הרבנות הראשית לישראל** (נבו, 23.06.2010) :

"בהתאם הדברים נעיר, בזהירות המתחייבת, כי מותגבת המשיבים עלה שהחברה שיקח בישראל מוצרים שלטעונתה זכו להכשר על ידי גופו כשרות זר - וכיינה עליהם, כי הנסיבות היא באישור הרבנות הראשית לישראל", אף שהרבנות סירבה לאשרם. התנהלות זאת בודאי עולה כדי חוסר נקיון כפיים המחייב את דחינת העתירה, אם לא מעלה מזה או שמא נאמר, למטה מזה בגדי עבירה. ובכל מקרה, יש בהתנהלות זאת, מן הסתם, גם כדי להשפיע על מידת האמון שניתן בעותרים עד הנה."

הרבות הראשית היא זו אשר אחראית לאישורי הנסיבות של מוצרים המיובאים מחו"ל (דוגמת המוצר מושא התבוננה), והיא המוסמכת היחידה לאשר כי מוצר המיובא מחו"ל הוא אכן כשר. בנוילו כשרות ליבוא נאמרו הדברים הבאים :

"על פי חוק המוסמך הייחידי להנפיק תעודה בשרותו והמאשר לנקיון על גבי המוצר ים המיובאים המיליה "בשר" הוא הרבות הראשית לישראל / מועצת הרבות הראשית / מחלקת הייבוא. מתקיימת של מחלקת הייבוא האינו ניתן לתקן לפחות על מוצרי המזון המוגמרים וכן על חומרי הגלם המיועדים לתעשייה המזון ובכך המיובאים לארץ והמושגים כזרים לוודא שגם הם כזרים שהרב המכשיר בחול מוסמך ומוכר במתן הestersים ובחונו אם קיימות מגבלות בשרות והאם המוצרים עומדים בדרישות הנסיבות של הרבות הראשית לאחר בדיקה של מערכ הנסיבות המתייחסו לאוטו מוצר מחלקת הייבוא מנפקה תעודה בשרות ע"ש הייבוא וע"ש אותו היצור למוצרים הestersים.

מהחר ורוב הציבור מסתמכ על הכיתוב שעל גבי המוצר "באישור הרבות הראשית לישראל בעודות שהמוצר המוצג כבשר אכן הוא כשר ושהרבות הראשית בדקה עד כמה שניתן את מערכ הנסיבות וההשגה של אוטם מוצרים המשוקרים ומוגרים כבשר על כן ובאותה מסגרת, מחלקת הייבוא, מפקחת גם על אופן הצגת המוצרים על ידי הייבוא נסח התווית כאשר המטרה היא להביא לידיות המשגיח והצרכן את מירב המידע אוזות בשרות המוצר ומוגלוות".

באישור זה אף נעיר שככל והמשיבה חיללה תנסה לטעון ברגעו בפועל בנסיבות של הרבות, ונפה בהקשר זה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה כפי שזו הובאה במסגרת הליך אחר המנוח על ידי ב"כ המבוקש (ת.צ. 18-6953-05-01 אמרגוי נ' שופרסל), ראו :

בשולי הדברים, אשר לביקשת המשיבה בסעיף 23 סיפה, כי בית המשפט ינחה "את הרבות להגביל ולהנפיק תעודות בשרות או התייחסות מוגדרת לפי הצורך לא שייחיו כל אימוט שמנוגשת בקשה להנפקת תעודה כאמור" – יובה, כי הגם שאין חולק שמחובתה של הרבות הראשית לישראל לפועל לתת מענה בבקשת המופנות אליה ל渴בלת תעודה החק, אין בכך כדי לגרוע מחשיבות של המשיבה לפעול בהתאם להוראות הדין ולא להציג מוצרים כזרים, מבלי שיש בשרותה תעודה האשר דין עבורה.

68. החובה נעודה לטובתם של חברי הקבוצה, כדי שאלו יוכל להנות מיכול כשר בהתאם לאמוןיהם הדתיים. בהקשר זה, בפסקה 48 לפסה"ד בעניין גני, בית המשפט העליון הכריע למעשה בהתקיימותו של תנאי זה.

"הדברים מדברים بعد עצם: התחלת – מניעת הונאה והטעיה של צרכני הנסיבות ביחס לכשרות המוצרים; האמצעי – מינוי גורמים מוסמכים האמונה באופן בלבד על אסדרתו של תחום הנסיבות; התקן – דין תורה, بما שהוא מפורש ומיושים על-ידי הגורמים המוסמכים. זה, לשיטת המחוקק, חוק איסור הונאה בנסיבות על רגלי אחת, ואידך – פירושה; זיל גמור. פרשנותו של היועץ המשפטי לממשלה, הממצמת את הבלתיות של הרבות הראשית לשימוש במונח 'בשר' בלבד (על הטויגו השוונת) ומותירה את 'שוק הנסיבות' ללא פיקוח, חותרת, הלכה למעשה, תחת אופי ההסדר שבקש המחוקק ליצור. אין אנו נדרשים להנחות, השערות או ניחושים באשר לבוונת המחוקק (השווא: ברק – פרשנות במשפט, עמ"ד 202). המחוקק אמר את דברו באופן הצלול והברור ביותר. זו בוונתו, זה רצונו, זהה תכליתו הסובייקטיבית של חוק איסור הונאה בנסיבות"

69. ההפרה גמורה לחבריו הקבוצה נזק ממשוני, שכן חברי הקבוצה לא היו רוכשים מוצר שטעה אותם לצרכים וכי שעולה באופן ברור מסקר הצרכנים שצורך כניסה בקשה זו.

.70 המודובר בדוק בסוג הנזק שאותם ביקשו החיקוקים למנוע. ראו בהקשר זה, שוב, מעניין גני:

"**מאפיינים אלו של תחום הבשות הובילו את המחוקק לייצור הסדר מיוחד, שמטרתו הסמכת גורמים ממלכתיים, שייהו אמורים על אסדרתו של תחום הבשות. תפיקדים של גורמים אלו לקבוע את 'דו התקן' בתחום הבשות, ולפקח על יישומו. הסמכה זו חיונית לשם שמירה על אחידות אמות-המידה הננקוטות לעניין בשירות המוצרים, ולשם צמצומו, ככל הניתן, של מרחב ההונאה וההטעיה של הצרכנים"**

(ה4). עשיית עשור ולא במשפט

.71 המשיבה העשרה על חשבו המבוקשים ועל חשבונם של ציבור הצרכנים כאשר היא מצאה מוצר שלא קיבל את אישור הרבנות הראשית לישראל ככזה שקיבל. לפיכך, חייבות המשיבה, לפצות המבוקשים ואת יתר חברי הקבוצה בסכום נזקיהם, להלן לשון סעיף 1 לחוק עשיית עשור ולא במשפט, תשל'ט-1979:

"**מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזוכה), חייב להשיב למזוכה את הזוכה, ואם השבה בעינו בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויו.**"

.72 בדין 20/82 אדרס חמרי בניין בע"מ נ' הרלו אנדר ג'ונס ג.מ.ב.ה, פ"ד מב (1) 221, נקבעו העקרונות ליישום של דיני עשיית עשור ולא במשפט. נזכיר כי לצד מטרות הפיצוי וההרטעה – אחת המטרות העיקריות העומדות בסיס מוסד התבוננה הייצוגית – והיא מודגשת היטב בפסקת בית המשפט בארה"ב: נטילת הרוחחים הלא-חוקיים מידיו של הנتبע (disgorgement of ill-gotten gains) ומניעת התעשרות שלא כדין. המקהלה שלפנינו וניבתו מקיימים את יסודות העולה. בפסקה נקבע כי לעילה שלושה יסודות: התעשרות, בואה לזוכה מן המזוכה וקבלתה אצל הזוכה שלא על-פי זכות שבדין (ראו רע"א 5768/94 א.ש.ג.ר. יבוא יצור והפצחה נ' פורום אביזרים ומוצרץ צריכה בע"מ, פ"ד נב (4) 289 (1998), והאסמכתאות שמשם). ספק אם ניתן לעלות על הדעת דוגמא כה מובהקת לעשיית עשור שלא במשפט. לטיזום נזכיר כי כבר נפסק כי אין רשותה סגורה של מצבים שבהם ייחשב אדם כמו שהתעשר שלא כדין (ע"א 6126/92 אטלנטיק, חברה ליזיג ולספנות בע"מ נ' דג פרוסט תעשיות דייג בע"מ, פ"ד (נ+) 471 (1997)).¹⁷ ר' ברע"א 3456/13 חברת חשמל לישראל בע"מ נ' יונתן שלידר (בבו):

"**סבירוני, כי בכוחם של דיני עשיית העשור לגבור על אותן קשיים שמנינו מעלה ביחס לעילת התביעה של איסור הטעיה, אשר נובעים מן הסיבות העיקפה המאפיינת את מערכת העותות הנטונה לפתחנו. נזכיר, כי בסיס תביעתם של המשיבים כנגד המערערת מונחת הטענה לפיה פעולה האחרונה שלא כדין, שעה שכלה בעליוניה המדוימות רביי שבר חורגים אשר שלמהה לעובدية, וכן כפסים עודפים שהוצאו בגין טעויות בהערכתה לגבי התחייבות הפסיכיניות. משנקבע תעריף החשלמל – המהווה, כאמור, מקור הכנסתה היחיד של המערערת – על יסוזן של עליות אלה, נתן כי הצרכנים שימושיים לאורו (תרתי משמע) את חשבו החשלמל הם הזוכים להשבת הרוחחים אשר הופקו נוכח הדיווח. יטעם, כי אין בעובדה שההתעשרות נבעה מפעולה אשר אינה נועת ישירות לצרכנים כדי לעמם את חובתה של המערערת להשב את הרוחחים האמורים, ככל שאכן הושגו בכך לדין. חובה זו נזרת בראש וראשונה מועליקון כי לא יצא חוטא נ捨ר, אשר מכוחו מוכרת זכותו של אדם בעל קרבה מספקת לתביעה השבת רווח אשר הופק ממעשה פסול (פרידמן ושפירא בר-אור, בעמ' 684); וזאת, אף במקרים שבהם יש קושי להוכיח כי התעשרותו של הנتبע נעשתה "על חשבונו" הישיר של התבע**"

.73 בענייננו אין חולק שהמשיבה העשרה בשל מגז השווא שהוց כלפי צרכני הקצה.

¹⁷ יובהר כי ביחס לעילת התביעה זו, הנintel על המשיבה להוכיח כי לא התעשרה על חשבונם של חברי הקבוצה. ראו בהקשר זה בע"א 588/87 אליעזר כהן נ' צבי שמש, מה(5) 297 (1991): "**אם יבחר בחלופה השנייה, לא יידרש להוכיח שנגורם לו נזק וכי יהיה שווייח את התעשרותו של הנتبע**"

.74 רוצה לומר, בתקופות הרלוונטיות בהן שיווקה המשיבה את המוצרים מושא הקשה, אלו נמכרו בכלל סניפיה (המוחזקים תעודת כשרות). צרכן הקצה הדתי וואו שומר הנסיבות, שמגיע לרשות מרכולים המוגדרת כ'כשרה', יוצאה מנוקודת הנחיה של המוצרים שנמצאים ברשות חברותים ומואשרים. נוסף על כך, כאשר הוא מביט במוצר ורואה שמצוין עליו שהוא "כשר" ו"מאושר" הוא מ寧ח שכן שם הדברים.

.75 בהלימה, מרבית רוכשי המוצר, סביר להניח, הסתמכו על מצג השווה שהציג המשיבה ורכשו בעטיו את המוצרים מושא בקשת אישור.

.76 המשיבה התעשרה אפוא שלא כדין, על חשבונם של חברי הקבוצה (בניגוד לטעות בלקוניות בס' 89-93 לתשובה המשיבה); במספר אופנים:

- (א) המשיבה מכירה את מוצריה אך ורק בשל מצג שאסורה בהתאם לחוק;
- (ב) המשיבה מכירה את מוצריה אך ורק בשל מצג שאינו תואם את המיציאות;
- (ג) כלל הכנסות המשיבה מכירות מוצרים, בניגוד לדין, היא התעשרות שלא כדין;
- (ד) המשיבה התעשרה בכך שביקשה "לעוקף" את המסלול ה司טוטורי הקבוע בחוק לאישור כשרות;

.77 אין ספק שמדובר בההreasות שבוצעה על ידי המשיבה, שלא על פי זכות שבדין, ובחלמה – על המשיבה להשיב את שווייה של ההreasות לחבריה הקבוצה (ובוון שהיחס השווי של ההreasות, בוגע לחבריה הקבוצה – למי מהם שצד את המוצר ולמי שלא צרך, הוא חישוב שיהיה צריך לבצע במסגרת בירור התובענה לגופה, כך שטענות המשיבה בהקשר זה אין ברורות, בלשון המעטה¹⁸).

(ה) **תרミニת**

.78 סי' 56 לפקודות הנזקין קובע את ההוראה הבאה:

"תרミニת היא הצג כוזב של עובדה, במידעה שהיא כוזבת או באין אמונה באמיתותה או מתווך קלות ראש, כשהלא איכפת למציג אם אמרת היא או ציב, ובכוונה שהמוטעה על ידי ההציג יפעל על פיו; אלום אין להגשים תובענה על הציג כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע יפעל על פיו ויסבל על ידי כך נזק ממונו"

.79 כפי שנinton ללמידה מהסעיף, נדרשים מספר תנאים לכינסה לגדרי הטעיף: עובדה כוזבת; במידעה שהיא כוזבת; קלות ראש; כוונה להטעות; נזק ממונו.

.80 ובכן, לאור האמור לעיל – אין ספק שמדובר בעובדה כוזבת שהוצאה על גבי המוצרים.

.81 המוצרים לא אושרו על ידי הרבנות והמשיבה אף מצהירה שהיא זאת עונין בשגרה.

.82 **מידעה על כך שהמידעה כוזבת**: המשיבה מודעת לכך שהרבנות לא אישרה את כשרות המוצרים.

.83 **לא איכפת למציג אם אמרת היא או ציב**: המשיבה משווקת את המוצרים, כל זאת, תוך שהיא חובשת לעצמה את כובע הרבנות הראשית ומחלית שה מוצר היה כשר, ללא אישור על ידי הגוף הרלוונטיים שהוסמכו בהתאם לדין ונקבע להם "מוניפל" בתחום זה.

.84 **בכוונה שהמוטעה על ידי ההציג יפעל על פיו**: כאמור, המוצרים נמכרו, מן הסתם בראשות שיווק כשרות ואו לציבור המעניין בשרות ובאישור הרבנות הראשית. אילולא אישור הרבנות ואילולא הנסיבות שהותבעה על גבי

¹⁸ ראו בהקשר זה בתיק (מחוזי ת"א) 14982-11-12 א/orית רוקח נ' James Richardson Proprietary Ltd (ביבו, 25.05.2014): "כבר ד"ר עמיתם בנימיני כי מקומן של שאלות על הניק שגורם להבריה הקבוצה בגל פוטומי המשיבה, אשר המבקש טעו כי הם השופט ד"ר עמיתם בנימיני כי מוקם של שאלות על הניק שגורם להבריה הקבוצה בגל פוטומי המשיבה, אשר המבקש טעו כי הם מטעים, ועל האונן שבו תוכח מידת החשיבות שייחסו לפרט שבו הוטע, איינו דיון בבקשת לאישור. הוא נימק זאת בכך שאוון סוגיות רלוונטיות [...] לסטודנטים ולדרכי הוכחה", והעליה את האפרשות ש,[...][...]. נימין היה להוכיח התובענה הייצוגית, או תזר הסתמכות על חזקתו [...] אין בכך --- סוף ועוד 8 --- כדי להסביר אילו איסורים התובענה על העדר הומוגניות של הקבוצה התובענית". יתכן שבעת הדיון בתביעה לגופה תוכל המבקרת להציג חוות דעת מומנה שתסייע לפולח את הקבוצה לקבוצות משנה לפחות העדפותיהם של הרכננים. לעת מזאתם קיימת אפשרות סבירה כי תתקבל טענה שנרגס לה נזק כלשהו. ביטויו המדויק של הניק שאונה לחברי הקבוצה כולם וכמיותם בפורטוריום הם עניינים שיש להוות לדין בגוף התובענית".

המושכר, אף אחד מהצרכנים לא היה רוכש את המוכר (בהתאם לסקור הценכנים, כאמור) וספק אם רשותות שיווק כשרותה היו מכניות את המוכר לטנייפיהן. בהלמה, ברור שינוי כוונה להטעת על ידי המציג.

.85 **התובע פועל על פי וסביר על ידי בד נזק ממון** :שוב, רוב מוחלט של חברי הקבוצה היה רוכש את המוכרים, אך ורק אם היה כתוב עליהם "כשר" ו"אישור הרובנות".

ה(6). רשותות

.86 בנוסף על זאת, המשיבה במעשה עולה בין היתר בעלות הרשותות כלפי המבקש והקבוצה והפרו את חובת הזהירות המושגית וה konkretiyat זאת כאמור בסעיפים 35-36 לפકודת הנזקן. בנסיבות המקרה חל גם כלל "הדבר מדבר בעד עצמו", בהתאם להוראות סעיף 41 לפקודת הנזקן.

.87 עילת הרשותות קבועה בסעיפים 35-36 לפకודה, יסודותיה כוללים, במידע, חובת זהירות, התרשות ונזק שנגרם כתוצאה מהתרשות. עליה זו מתקיימת בנזון שלפנינו ולucken נציג את בחינת היסודות לפי סדרם ובהתאם למודל המסורי לבחינת הרשותות (ראו והשו: ע"א 11/4486 פלוני נ' פלוני, בפסקאות 13-14 (15.7.2013)).

.88 בסיס העילה עומדת חובת הזהירות ובכלל זה חובת זהירות מושגית וחובת זהירות konkretiyat או, מבחן-צפיה מושגי קפדי. היבטים אלו נחנים לפי מבחן הצפויות, המכול את היכלות לצפות ("צפויות טכנית") ואת הצורך לצפות ("צפויות נורמלטיבית"). בבואנו לבחון האם התקיימה חובת הזהירות המושגית, יש לשאול אם אדם סביר צריך היה לצפות את התරחות הנזק, בהתחשב בסוג המזיק, סוג הנזקוק, סוג הפעילות וסוג הנזק. לאחר מכן יש לבחון האם קיימות חובת הזהירות konkretiyat בהתאם לנטיות הפרטנית של המקרה. מקום בו הנזק צפוי ולא קיימים שיקולי מדיניות יהודים תוטל חובת הזהירות הולמת (ראו, בין היתר, ע"א 878/06 טרוייהפט נ' עיטה, בפסקאות 33-30 (4.1.2009)).

.89 **באשר לחובת הזהירות בענייננו**, דומה שאין ספק בדבר קיומה של חובת זהירות konkretiyat האמורה ביותר שאת בהינתן עצם טיבו של הנטיות שלפנינו: טיב המוכר, הנטיות המובנית של הלקוחות וכדי' והזהירות יתרה הנדרשת בפגיעה בgrün אין הקשה של האוטונומיה של הפרט ובחירה האישיות. בודאי אף שחובת הזהירות המושגית קיימת אף היא.

אין ספק, כי בהתחשב בכלל המשיבה היתה צריכה לצפות את כלל הנזקים שייגרם כתוצאה מהפרות הדין. ראו בהקשר הקונקרטי בעניין פריניר (פסקה 31 לפסה"ד):

"זאת ועוד – אחרת. בנסיבות העניין, מקובלת עלי גם קביעתו של בית המשפט כמו הנכבד,
שלפיה במעשה ובמחדריה של פריניר בפרשה, מושא התובעה, היא הטרשה, לאורה, לפפי
ציבור צרכניה, במון סעיף 35 לפקודת הנזקן.".

ה(7). חוק המכבר

.90 בענייננו- הפרה המשיבה את חוביות הנורמלטיביות הקבועות בחוק המכבר, תשכ"ח-1968 (להלן: "חוק המכבר"). המוכר שמנCKER למבצעים או למי חברי הקבוצה היה שונה—בأופן מהותי—מתיavorו, כך שהמשיבה מכירה או סיפקה "נכס שונה או נכס מסוג או תיאור שונה מן המוסכם".

בהתאם לס' 11 לחוק המכבר :

"**המושכר לא קיים את חייבו, אם מסדר –**

(1) רק חלק מהמכבר או כמות גדולה או קטנה מן המוסכם;

(2) נכס שונה או נכס מסוג או תיאור שונה מן המוסכם;

(3) נכס שאינו האיכות או התכונות הדרושים לשימושו הרגיל או המScheduler או למטרה מיוחדת המשתמעת מן ההסכם;

(4) נכס שمبرהינט סוגו, תיארו, איכתו או תכונתיו אינם מתאים לדוגם או לדוגמה שהוצעו לكونה,
זולת אם הוצעו ללא קבלת אחריות להתקאה;

(5) נכס שאינו מותאים מבחינה אחרת לממה שהוסכם בין הצדדים"

עד הפרה המשיבה את הוראות ס' 21 לחוק המכר לפיהן: .91

"**הוציא צד אחד הוצאות החולות על הצד השני, זמאי הוא להחזירן בצדוף ריבית עליהם בשיעור המלא לפי חוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961, מיום הוצאתן ועד יום החזרתן"**

ה(8). הפרת חובת תוכם הלב במשא ומתן

סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 קובע את ההוראה שלහלן: .92

"(א) במשא ומתן לקרהת בריתתו של חוזה חייב אדם לנحو בדרך מקובלת ובתום לב.

(ב) צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום-לב חייב לצד השני פיצויים עד הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה, והוראות סעיפים 10, 13 ו-14 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, **חולו בשינויים המוחייבים**"

על פי העובדות שתוארו לעיל, נראה כי המשיבה נהגה שלא בתום לב שעה ששיווקה מוצר כמפורט על ידי הרבנות הראשית כאשר אישור מעין זה לא נתקבל. .93

ה(9). התביעה הייצוגית

הנה כי כן, עילת התביעה האישית ברורה דיה. **עלילת התביעה הייצוגית** יסודה בהיותה של המשיבה "עובד"
כהגדתו בחוק הגנת הצרכן וכן, כמה למקבשים עליה ייצוגית בהתאם לפריטה הראשון שענינו: "**תביעה נגד עובך**".
כהגדתו בחוק הגנת הצרכן,קשר לעניין שבין ללקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.".

כאמור לעיל, מהניתוח שנערך לעיל עולה שהמשיבה הפרה באופן ברור את ההוראות הנורמטיביות בחוק הגנת הצרכן; וכן או כך, מהחוק הגנת הצרכןanno למדים רק את הדרות המונחים ל"עובד" ו"צרכן" האותו לא.

יובהר בהקשר זה כי חוק הגנת הצרכן אינו דורש קיום של כוונה להטעות¹⁹. מלבד זאת, חוק הגנת הצרכן אינו דורש כי תגרם הטעה בפועל, אלא די באפשרות כי הטעה כזו עלולה להתקיים.

האיסור הוא על התנהגות העוללה להטעות וזה מופר גם אם איש לא הוטעה ואו לא נגרם נזק, וזאת בהתאם לשונו
החוק הבורווה בהקשר זה.

ו. הנזק

נזק ממוני (כשלון תמורה): למקבשים ולכל אחד מחברי הקבוצה, פיצוי בגין עלות המוצר שנרכש שכן מדובר
בכשלון תמורה מלא עבورو ובעור חברי הקבוצה. סכום הנזק הממוני מפורט בתצהيري המקבשים.

כפי שתואר לעיל בהרחבה אין ספק כי המשיבה הטעה את המבקש וכל אחד מחברי הקבוצה ביחס לטיבו של
המוצר, בהתאם, עליהם לפצחות בטכום הרכישה. נשוב בהקשר זה אל הדברים שטאמרו בענין פרינז':

"**אני מוצא לנכון בעיר כאן כי לא בכל מקרה שבו לוקח צרך מוצר בעקבות מעשה הטעה,**
לכארה, מצד עסוק – יהיה הצרכן זמאי להשבת הסכום ששילםبعد המוצר – כלו, או חלקו.
הדבר אפשרי, לטעמי, רק במקרים חריגים ביותר – כגון זה שלפנינו – שבתems תוכנותיו של המוצר
שנוצר בפועל (בעקבות הטעה מצד העסוק ותוך הסתמכותו על מצג מטעה) שונות באופן מהותי
מתכוונתו של המוצר שהצרכן התכוון לצרוך, עד כי מתקיים מעשה מעין "כשלון תמורה מלא".
בנסיבותיה כזו השבה היא, כמובן, בלתי אפשרית ועל אף זאת הצרכן יהיה זמאי לפיצוי בגין מחר

¹⁹ פרידמן וכחון, חוותים, (הוצאת אבירם) 1992

המוצר. הדבר דומה לקרה שבו מי שרכש רבב פגום, למשל, מבלתי שהמורכד גילה לו את דבר הפגם עשה תאונות דרכיים ברכב בשל הפגם והרכב נזוק total loss. הרוכש יוכל עדיין לבטל את העיסקה ולתבע מהמורכד שתהען אותו כי ייחזר לו את מלאה התמורה, אף שאינו בידו להשיב **למורכד את הרכב...**"

99. **נזק שאיןו ממוני**: לSubviewsים ולכל אחד מחברי הקבוצה, פגעה באוטונומיה של הרצון החופשי, חוסרנוחות, השפה, תסכול ואכזבה. הזכות לאוטונומיה של הפרט היא הזכות של החלטת הבחירה, וחוסרנוחות ובחתמים לרצונו החופשי, כאשר עומד נגד עיניו המצד העובדתי המדויק לצורך החלטה זו. בתוי המשפט השונים הכירו מספר פעמים בכך, שהטעיה ואו אי גילוי כל המידע הרלבנטי יש בהם כדי לשלול את חופש הבחירה להחלטת באופן מושכל, וכי בכך בכך להוכיח כי נגרמה פגעה באוטונומיה של הרצון החופשי.

100. ראו בהקשר זה את הדברים הבורים והבהירים שנאמרו בת"א (מחוזי ת"א) 1372/95 **ירושי המנוח תופיק ראבי זיל' נ' תנובה מרוץ שיתופי לשיווק תוכרת קלאלית בישראל בע"מ** (בב):

"**הזכות לאוטונומיה של הרצן היא זכותו** לבש החלטה באופן שcool, מושכל ומודע, בידיעת העובדות הנוגעות לדבר, האם לרשות מוצר מסוימים. כאשר עסקינו במוצר מזון, זכותו של הרצן לקבוע, בידיעת כל העובדות הנוגעות בדבר, מה יכנס לפיו ולגופו וממה ימנע. זכותו של הרצן לקבל את מלאה המידע על הסימונים הרפואיים הכרוכים בצריכת המוצר. מדובר בזכות יסוד חוקתית, שהפגיעה בה מחייבת פיצוי הולם וממשי. קיומו של נזק הנגרם מפגיעה באוטונומיה של הפרט עולה מעצם הפרט החובה, גם בהדר ראות של ממש להובחת נזק זה. אין גם צורך להוכיח קשר סיבתי בין הפרט החובה לבין נזק ממש שגורם כתוצאה ממשנה. שלילת כוח הבחירה היא נזק עצמאי, גם אם לא גורמה לכל נזק נוסף, ואפילו יוכח כי הרצן היה מסכים לרכיבת המוצר, גם לו ידע את כל העובדות לאמיתן"

כן ראו את הדברים הנכונים בעניין פריניר:

"זה המקום להציג עוד כי חברתי, השופט חיות, צינה בחומר דעתה בעניין **תנובה 2**, כי ניתן להכיר בחזקה עובdotית שליפה אדם, שנגעה האוטונומיה שלו, חש רגשות של כאס, תסכול ועלבון בעקבות התנהגותו של המזיק, שבטעינו הוא יהיה זכאי לפיצוי – והנטל לסתור את החזקה מוטל על תפפי המועל...."

cohom של דברים שנאמרו בוגוע לפגיעה באוטונומיה בגין מחדלה של "תנובה" מלולות לצרכניה כי היא הוסיפה סיליקון לחלב – יפה, לדעתך, גם לענייננו, ואף ביתר-שאת. מסקנה זו מתקבשת, בין היתר, לנוכח דבריה של חברתי, השופט (כתוארה אז) מ' נאור, בעניין **תנובה 1** (שאליהם הטרף בהסכמה גם המשנה לנשיא (בדמי') ש' לוי):

"**אנו** עוסקים במוצר מזון. **זכותם** של צרכנים היא **לקבוע מה יכנסו** לפיהם ולגופם וממה ימנעו. מי שרואה למשל לצורך רק מזון כשר, יסתבר לו בדיעד שהמזון שהוצע תוך הטעה אינו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו... בכל המקרים הללו ובמקרים ובנסיבות שונים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגעה באוטונומיה של הפרט, אף שאינו עמה נזק גופ או סכנה ממשית לנזק גופ. לכל צרכן וצריכן העדפות בוגוע למזונתי, העדבות המבטיות לעיתים את האידיאולוגיה שהוא מאמין בה בדרך לחיים נכונים או בראים. אכן, זה שאינו שומר בשירות יכול לומר לשומר כשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאיןו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפות של מי שמקש לשומר על כשרות, או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן."

101. ברור ובריל לכל בר דעת, בטח לאדם שומר כשרות כי לא ניתן לסתור את עצמת הפגיעה באוטונומיה לטעם כסף אחד אותו ידרשוSubviewsים, וכما אמר הפסוק בתהילים "**טוב לי תורה פיך מאלפי זהב וכסף**" (טהילים, פרק קי"ט,

פסקוק ע"ב), אך לצורך התובענה בלבד ימידו המבקשים את סכום התוביעה בגין הנזק הלא ממוני לו ולכל אחד מחברי הקבוצה על סך של 750 נס בגין כל מוצר.

102. נבהיר בהקשר זה, שהנטול מוטל על המשיבות להוכיח שפעולותיהן לא גרמו לנזקים האמורים.²⁰

ג. הצדדים המבוקשים

103. לאור הנזקים שפורטו, ולאור הפרת החובה החוקה שבוצעה על ידי המשיבות, מותבקש בית-המשפט הנכבד להורות למשיבות כדלהלן:

- (א) צו הצהרתי לפיו המשיבות שיוקו מוצרים כמאושרים על ידי הרבנות הראשית לישראל וע"י גופו הכספי, וזאת בגין גמור להוראות הדין.
- (ב) צו מניעה אשר יורה למשיבות לחודל ממכירה ואו הפצה של מוצר בטרם אישרו על ידי הרבנות הראשית לישראל;
- (ג) צו מניעה קבוע נגד המשיבות המונע מהן לשוק מוצרים עם "אישור הרבנות הראשית לישראל" כאשר זה לא ניתן.
- (ד) צו מנעה קבוע המונע מהמשיבות לשוק ולהפיץ מוצרים תוך הצגתם כ"כשרים" בעוד שאין להם כשרות בפועל;
- (ה) פיצוי כספי למבקש ולחברי הקבוצה בגין נזק ממוני;
- (ו) פיצוי כספי למבקש ולחברי הקבוצה בגין נזק שאינו ממוני.

ח. הליכים קודמים

104. ההליך מושיא דינוינו אינו ההליך הראשון שמושג בתחום חשוב זה ואף אינו ההליך הראשון המנוהל על ידי הח'ם בעניין חשוב זה.

105. בשנת 2016 הוגשה תובענה ייצוגית נגד חברת "מרב מזון כל'" (ת.צ. 16-01-19811 אלבייס נ' מירב מזון כל') (להלן: "ענין אלבייס"); בעניין אלבייס הגיעו הצדדים לכל הסדר לפיו המשיבה תפיצה את חברי הקבוצה. ההסדר הוגש לאישורו של ביהמ"ש והיועמ"ש התנגד להסדר.

106. במסגרת התנגדותו של היועמ"ש להסדר הפשרה בעניין אלבייס, הלה הבHIR באופן מפורש, **شمירה של מוצרים ללא אישור הרבנות הראשית לישראל מהוות הטעה ברורה וחמורה. היועמ"ש אף מבHIR את הדואליות הנורמטיבית בהקשר זהה כאשר עסקין ביבוואן שהוא גם משוכן. ראו:**

נספח 5: העתק עמדת היועץ בעניין אלבייס מצורף ומסומן בספח 5.

107. עד ניר, בהתאם לעמדת היועץ בעניין אלבייס, הצגת סימון כשרותי על מוצר שלא אושר על ידי הרבנות הראשית לישראל, מהוות עילה לשיליה של תעוזת הכשרות למקום; ראו:

24. כפי שפורט לעיל, על פי הדין המשיבות לא יכולות לשוק מוצרים עם סימון מוכר כסימן כשרות (למשל, OU), מבלתי שניתנו לכך אישור מטעם הרבנות.

25. בנסיבות אלו, הסיום של סעיף ההצעה העתידית בהסדר הפשרה ("לחלופיין") נוגדת את הוראות הדין. כפי שפורט לעיל, על פי הדין, המשיבות לא יכולות לשוק מוצרים עם סימון מוכר כסימן כשרות, מבלתי שניתנו לכך אישור מטעם הרבנות, גם אם יצון על גבי שילוט כי המוצרים לא קיבלו אישור מהרבות. אם המשיבה 1 תעשה כן, הדבר עשוי להיות עליה לבחינות שלילת תעוזת ההקשר שניתנו לסניפי המשיבה.

²⁰ ראו עניין תנובה. פסקה 40 לפסק דין של כב' השוי' חיוט.

"הסדר הפשרה נותן מענה הולם לטעדים שתבעו בבקשת האישור. בכל הקשור להסדרה העתידית, התחייבות המשיבות בהסדר הפשרה (לאחר תיקונה) מבטיחה שלא ימכרו בסינוי המשיבה 1 מוצרי מזון הנושאים סימון כשרות מבעלי שקיבלו מראש אישור כשרות מעת הרבותות, ולמעשה מעוגנת את התחייבות המשיבות לפועל על פי דין".

109. בהליך נוסף שמנוהל על ידי הח"מ (ת.צ. 18-05-6953 **אמרגי נ' שופרסל**) (להלן : "ענין אמרגי") הגיעו הצדדים לכל הסדר לפיו המשיבה שם תפצה את חברי הקבוצה בגין ההפרות שנמנו שם. גם שם הוגשה התנגדות מתעם היועץ המשפטי לממשלה, אשר ראה בעניין מושא בבקשת האישור כעניין מהותי וחמור לטרון הקצהה. ראו :

המתגבש. המשך שיוק מוצרים שאינם כשרים תוך הצגתם ככשרים בגין דין, פוגע פגעה חמורה באמונתו, בערכיו ובמצפונו של הזכרן שומר הசווות, ווללה לכך חונאת ציבור הזרים, אשר צורך את המוצרים בעודו טועה לחשוב כי הם בעלי חיבור כדין.

נספח 6: העתק עמדת היועץ בעניין אמרגי מצורף ומוסמן בנספח 6.

110. ניתן להבחין בעמדת היועץ' שהלה מתייחס לשירות המוצרים כ"דין" ולא דין בנסיבות המוצרים לפי "דין תורה"; משום שענין זה איןו רלוונטי.

ראו את הדברים שנאמרו בעניין אמרגי :

"אני קובע כי התובענה שהוגשה, עומדת לאוראה בתנאים לאישור תובענה **ייצוגית הקבועים בחוק**"

נספח 7: העתק פסק הדין בעניין אמרגי מצורף ומוסמן בנספח 7.

111. הדברים ברורים ומדוברים בערךם. התנהלותה של המשיבה היא חמורה ביותר, דבריו של היועץ בעניין אמרגי היא אף : "פוגעת בגיעה חמורה באמונתו, בערכיו ובמצפונו של הזכרן שומר הנסיבות ווללה לכך חונאת ציבור הזרים אשר צורך את המוצרים בעודו טועה לחשוב כי הם בעלי חיבור כדין"; נuir בהקשר זה כי ליום"ש שם לא שינהה העבודה שהמוצרים אושרו בסופו של יום על ידי הרבותות; מה שבכל מקרה לא מתקיים בעניינו.

112. ראו אף את הכרעת דין של בית משפט השלום בחיפה, בעניין הדומה לעניינו – שם הרשיע בית המשפט את הנאשם כשותות (ת"פ 20-01-56909) (מדינת ישראל נ' מועד).

נספח 8: העתק הכרעת הדין בעניין מדינת ישראל נ' מועד מצורף ומוסמן בנספח 8.

113. בהקשר זה אף נציין, שבמידה והמשיבה תען בנוגע לשירות המוצר על פי דין תורה, ישנה סמכות לבית המשפט הנכבד להורות על צירוף המאסדר הרלוונטי (הרבותות הראשית לישראל), ובהקשר זה נפנה להחלטתו של כב' השוי' גיאל גריל ב ת"צ 20-08-13854 **משולם ואח' נ' רותם מיטרו יבוא וסוחר (2015) בע"מ ואח'**. נuir שההליך זה, ניתנה עדמתה הרבותות הראשית לישראל אשר מצדתה באופן מוחלט בעמדה שהוצאה על ידי המבקשים. לא זו בלבד, אלא שבמסגרת עדמה זו מצינית הרבותות הראשית, שגם אם יתקבל אישור הרבותות בסופו של יום – אישור הרבותות הוא פרוטוקטיבי בלבד.

נספח 9: העתק עמדת הרבותות הראשית בעניין משולם מצורף ומוסמן בנספח 9.

ט. שכר הטרחה והגמול למבקשים

114. בהתאם לתקנה 2(א)(11) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010 (להלן : "תקנות תובענות ייצוגיות") מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע את שכר טרחתו של ב"כ המבקש על סך של 25% מסכום התביעה של כל חברי הקבוצה שייצוגם מתבקש.

115. בהתאם לתקנה 2(א)(12) לתקנות תובענות ייצוגיות מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע את הגמול למבקש (התובע) על סך של 15% מסכום התביעה של כל חברי הקבוצה שייצוגם מתבקש. בסכומים אלו יש כדי לשקף את התועלות

החברתית הגלומה בבקשת האישור, את מרכיבות ההליך, וכן את ההוראות הדורשות לצורך ניהול של ההליך ולצורך הוכחת ההפרות של המשיבות.

ו. סוף דבר

116. בהתאם לסעיף 23 לחוק הとうבענות הייצוגיות, מותבקש בית המשפט הנכבד לקבוע שכ"ט לב"כ המבוקש, על פי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד. מעיוון בפסק הとうבענות הייצוגיות עולה כי לא מתנהלות תביעות דומות נגד המשיבות בנוגע למוצרים מסוים בבקשת האישור.
117. לבית המשפט הנכבד זה הסמכות הענינית לדון בתביעה זו על פי סכום התביעה המשוער וסמכות מקומית לאור מיקום סניפיה של המשיבה ולאור מיקום ביצוע הרכישות על ידי המבוקשים.
118. לאור כל האמור לעיל, מותבקש בית המשפט הנכבד לאשר את הとうבענה כייצוגית ולהזכיר את המשיבות בהוצאות בקשה זו לרבות שכ"ט עי"ד ומע"מ כחוק.

יוסף-חי אביעזר, עי"ד

ב"כ הとうבענים

27/72/8061